

Kraje rozwijające się w światowym systemie gospodarczym.
pod redakcją naukową Stanisława Miklaszewskiego

Państwa rozwijające się stanowiące większość uczestników międzynarodowego podziału pracy, są największym problemem gospodarki światowej, jako że luka rozwojowa między krajami słabo a wysoko rozwiniętymi stale się rozszerza. Dlatego przybliżenie polskiemu czytelnikowi tych zagadnień jest celem niniejszej publikacji.

W publikacji można znaleźć także takie zagadnienia jak:

- kryzys zadłużeniowy;
- międzynarodowy rynek finansowy wobec problemu niedorozwoju;
- polityka gospodarcza krajów rozwijających się;
- Unia Europejska a problem Trzeciego Świata;
- problemy rozwojowe krajów postsocjalistycznych.

Prof. dr hab. Jerzy Schroeder, Akademia Ekonomiczna w Poznaniu:

"Szerokie otwarcie polskiej gospodarki na świat, proces jej dostosowywania do wymogów Unii Europejskiej zakończony włączeniem naszego kraju w unijne struktury, spowodowały pojawienie się w polskiej literaturze ekonomicznej szeregu prac naukowych i podręczników analizujących i omawiających te problemy, gdzie można zaobserwować bardzo silną dominację pozycji poświęconych problematyce integracji europejskiej.

W te potrzeby znakomicie wpisuje się książka autorstwa pracowników Akademii Ekonomicznej w Krakowie skupionych wokół Katedry Międzynarodowych Stosunków Gospodarczych. Przyczynia się ona do częściowego wypełnienia luki, jaka w zakresie problematyki miejsca i roli krajów rozwijających się w światowym systemie gospodarczym występuje w polskiej literaturze ekonomicznej. Treść książki odnosi się do wybranych wątków tematycznych, uznanych przez nich za istotne dla omawianej problematyki. Wybór ten należy uznać za trafny. Przemawia za tym waga podjętych problemów w polityce rozwoju gospodarczego i współpracy międzynarodowej tej grupy krajów. Niezbędnym elementem, pozwalającym lepiej zrozumieć omawiane w książce zagadnienia, są rozdziały poświęcone aspektom metodologicznym i pojęciowym badań i rozważań nad niedorozwojem ekonomicznym. Dodatkowo stanowią one swoiste instrumentarium porządkujące rozważania w pozostałych częściach pracy.

Ocenianą pracę należy traktować jako ważny impuls do dalszych badań nad problematyką krajów rozwijających się. Posiada ona również dużą wartość dydaktyczną, stanowi uzupełnienie i poszerzenie wiadomości wykładanych w ramach przedmiotów z zakresu międzynarodowych stosunków gospodarczych. Nie należy przy tym pomijać jej walorów praktycznych, zwłaszcza w sferze zagranicznej polityki gospodarczej, i prób nawiązywania bezpośrednich kontaktów gospodarczych. Jej opublikowanie te potrzeby w dużej części zaspokaja, zwłaszcza w świetle swoistej „pustyni publikacyjnej” w polskiej literaturze ekonomicznej dotyczącej tej problematyki".

Spis treści:

Wstęp

Stanisław Miklaszewski

Rozdział 1. Teoretyczne aspekty zagadnienia wzrostu gospodarczego i rozwoju

Piotr Małecki

1. Koncepcje struktury gospodarki światowej
2. Ekonomiczna interpretacja pojęć wzrostu i rozwoju
3. Źródła i uwarunkowania wzrostu gospodarczego

4. Mechanizmy gospodarki światowej a wzrost i rozwój gospodarczy

Rozdział 2. Metodologiczne aspekty oceny poziomu rozwoju społeczno-gospodarczego krajów

Stanisław Wydymus

1. Diagnoza poziomu rozwoju społeczno gospodarczego jako etap badań krajów rozwijających się
2. Czynniki i mierniki poziomu rozwoju społecznego i gospodarczego
3. Liniowe metody taksonomii numerycznej w ocenie zróżnicowania poziomu życia i poziomu rozwoju gospodarczego krajów rozwijających się
4. Metody taksonomicznego grupowania krajów w badaniach dysproporcji rozwojowych w świecie

Rozdział 3. Kryzys zadłużeniowy i jego konsekwencje

Lidia Mesjasz

1. Napływ kapitału zagranicznego a zadłużenie krajów rozwijających się
2. Definicja kryzysu zadłużenia i ogólne zasady zadłużania się
3. Kryzysy zadłużenia w krajach rozwijających się w perspektywie historycznej
4. Międzynarodowy kryzys zadłużeniowy lat 80. XX wieku
5. Problemy zadłużenia zagranicznego krajów najbiedniejszych i ich rozwiązywanie

Rozdział 4. Międzynarodowy rynek finansowy a kraje rozwijające się

Jacek Pera

1. Charakterystyka międzynarodowego rynku finansowego w krajach rozwijających się
2. Teorie rozwoju gospodarczego krajów rozwijających się i ich wpływ na systemy finansowe
3. Zaburzenia na rynkach finansowych i ich wpływ na rynki Krajów Trzeciego Świata
4. System bankowy i finansowe organizacje integracyjne w krajach Trzeciego Świata
5. Reforma międzynarodowego systemu walutowo-finansowego a kraje rozwijające się
6. Nowa rola Międzynarodowego Funduszu Walutowego w rozwiązywaniu problemów finansowych państw słabo rozwiniętych

Rozdział 5. Sytuacja gospodarczo-społeczna w krajach Trzeciego Świata

Stanisław Miklaszewski

1. Kraje Afryki
2. Państwa Azji i Pacyfiku
3. Państwa Ameryki Środkowej i Południowej

Rozdział 6. Próby tworzenia ugrupowań integracyjnych krajów rozwijających się

Joanna Garlińska-Bielawska

1. Ugrupowania krajów afrykańskich
2. Organizacje integracyjne w Ameryce Łacińskiej
3. ASEAN
4. Inicjatywy w zakresie integracji państw Bliskiego Wschodu
5. Próby powiązań ekonomicznych krajów wysoko i słabo rozwiniętych w ramach wspólnych organizacji gospodarczych (NAFTA, SPARTECA i APEC)

Rozdział 7. Polityka handlowa Unii Europejskiej w stosunku do krajów rozwijających się

Stanisław Miklaszewski

1. Układy stowarzyszeniowe z krajami Afryki, Karaibów i Pacyfiku (ACP)
2. Polityka śródziemnomorska i Układy Euro-Śródziemnomorskie
3. Powszechny System Preferencji
4. Wymiana handlowa z krajami Azji
5. Zagraniczna polityka handlowa Unii wobec Ameryki Południowej

Rozdział 8. Dylematy rozwoju gospodarczego krajów postsocjalistycznych

Edward Kolendowski

1. Pojęcie transformacji systemowej
2. Najważniejsze elementy sytuacji gospodarczej krajów transformacji w początkowym okresie przemian
3. Prywatyzacja
4. Dynamika i poziom rozwoju w latach 1989–2005

Rozdział 9. Polityka gospodarcza krajów rozwijających się w skali Międzynarodowej

Teresa Kamińska-Blichowska

1. Próby zmiany miejsca państw słabo rozwiniętych w międzynarodowym podziale pracy
2. Konkurencyjność gospodarek państw słabo rozwiniętych na rynku międzynarodowym
3. Międzynarodowe instytucje i organizacje wobec problemu zacofania gospodarczego
4. Regulacja handlu światowego a interesy krajów słabo rozwiniętych

Rozdział 10. Systemy rachunkowości i podatki a poziom rozwoju gospodarczego

Paweł Bielawski

1. Struktura rachunkowości we współczesnej gospodarce światowej
2. Harmonizacja i standaryzacja rachunkowości
3. Modele rachunkowości w krajach rozwijających się

Bibliografia

Spis tabel

Spis wykresów, rysunków i schematów